EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 17.9.2024
COM(2024) 55 final

2024/0230 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o prostředí bez kouře a aerosolů, kterým se nahrazuje doporučení Rady 2009/C 296/02

{SWD(2024) 55 final} - {SWD(2024) 56 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

- **Odůvodnění a cíle návrhu**

Úvod

V Evropském plánu boje proti rakovině Komise oznámila svůj záměr aktualizovat doporučení Rady o nekuřáckém prostředí[1]. Jedním z cílů plánu souvisejících s tabákem je napomoci zrodu „generace bez tabáku“, tzn. aby do roku 2040 tabákové výrobky používalo méně než 5 % populace, přičemž dnes je to kolem 25 %. Revize doporučení Rady o nekuřáckém prostředí je iniciativou, jejímž záměrem je pozitivně přispět k tomuto cíli, splnit cíl lepší ochrany lidí v Unii před nepřímým kouřem pocházejícím z hořlavých tabákových výrobků a nepřímými aerosoly pocházejícími z používání nově se objevujících výrobků a podporovat odvykání kouření a denormalizaci kouření a užívání nikotinu.

Stávající doporučení Rady (2009/C 296/02) stanoví doporučení, aby členské státy provedly Rámcovou úmluvu Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku, a poskytuje jim tak pokyny, jak plnit své právní závazky týkající se ochrany osob před nepřímým kouřem ve všech vnitřních prostorách pracovišť, ve veřejné dopravě a vnitřních prostorách veřejných míst. Jeho oblast působnosti zahrnuje tradiční tabákové výrobky, které byly v té době považovány za hlavní problém, a některé veřejné prostory na základě posouzení nebezpečnosti případ od případu.

V současné době však stávající doporučení Rady nemůže plně dosáhnout svého ochranného účelu, a to z toho důvodu, že do jeho oblasti působnosti nejsou v dostatečné míře zahrnuty venkovní prostory ani vývoj na trhu související s nově se objevujícími výrobky, které mohou emitovat kouř a/nebo aerosoly a mezi něž patří například zahřívané tabákové výrobky, elektronické cigarety, ať už obsahují nikotin, nebo jsou bez nikotinu, tabákové náhražky a jakékoli jiné výrobky emitující kouř a/nebo aerosoly, které nebyly původně zahrnuty. Navrhovaná revize doporučení Rady tedy sleduje dva cíle: jde o zahrnutí nově se objevujících výrobků a konkrétních venkovních prostor. Lépe tak bude řešit rizika nepřímé expozice aerosolům z nově se objevujících výrobků, jakož i riziko nepřímé expozice kouři i aerosolům v některých venkovních prostorách. Pro dosažení cíle lepší ochrany osob, zejména dětí a mladých lidí, v Unii před expozicí nepřímému kouři a nepřímým aerosolům se proto považuje za nezbytné, aby bylo doporučení v souvislosti s dvěma uvedenými aspekty revidováno. Cílem návrhu revidovaného doporučení Rady je navíc nepřímo podpořit denormalizaci používání tabákových i nově se objevujících výrobků, a přispět tak k cíli, kterým je „generace bez tabáku“.

Navrhovaná revize doporučení Rady zahrnuje rozšíření jeho oblasti působnosti na některé nově se objevující výrobky a venkovní prostory. Hlavní hnací silou tohoto rozšíření je rychlý růst trhu, k němuž od roku 2009 došlo, popularita nově se objevujících výrobků zejména u mladých lidí a v současnosti značná expozice nepřímému kouři a nepřímým aerosolům v některých venkovních prostorách. V roce 2009 dosud neexistovaly na trhu EU zahřívané tabákové výrobky a elektronické cigarety se na něm vyskytovaly jen v malé míře. Stávající doporučení se proto zaměřuje pouze na tradiční tabákové výrobky odkazem na „tabákový kouř“, což znamená, že nepokrývá všechny nově se objevující výrobky. Od roku 2009 však nově se objevující výrobky, jako jsou elektronické cigarety a zahřívané tabákové

[1] Doporučení Rady ze dne 30. listopadu 2009 o nekuřáckém prostředí (Úř. věst. C 296, 5.12.2009, s. 4).

výrobky, zvýšily své podíly na trhu. Mezi respondenty průzkumu Eurobarometr z roku 2023 o postojích Evropanů k tabákovým a souvisejícím výrobkům jsou v současnosti 3 % uživatelů elektronických cigaret ve srovnání s 2 % v roce 2020. Obzvláště znepokojivým aspektem rostoucí obliby nově se objevujících výrobků v posledních letech je jejich popularita u dětí a mladých lidí; 54 % stávajících a bývalých kuřáků ve skutečnosti začíná kouřit před dosažením věku 19 let a 14 % před dosažením věku 15 let[2].

Z důkazů pocházejících z výzkumu vyplývá, že nepřímé emise z nově se objevujících výrobků mohou mít potenciálně škodlivé dopady na zdraví. Ve svém stanovisku k elektronickým cigaretám dospěl poradní výbor Evropské komise s názvem Vědecký výbor pro zdravotní, environmentální a vznikající rizika (SCHEER) k závěru, že existují slabé až středně významné důkazy o rizicích poškození dýchacích cest a kardiovaskulárního systému a rizicích karcinogenity způsobených nepřímou expozicí aerosolům z elektronických cigaret[3]. V rámci projektu TackSHS financovaného EU bylo konstatováno, že zátěž spojená s nepřímým kouřem je i nadále značná, bylo vyčísleno zdravotní riziko a ekonomické náklady pro několik členských států a navrženy intervence zaměřené na snížení expozice nepřímému kouři s cílem snížit zátěž nemocí mezi dětmi a dospělými[4]. Světová zdravotnická organizace[5,6,7,8]nedávno zdůraznila – kromě jiných obav týkajících se nově se objevujících výrobků – negativní účinky na zdraví vyplývající z expozice nepřímým aerosolům. Existují například důkazy, že nepřímé emise ze zahřívaných tabákových výrobků jsou spojeny se závažnými respiračními a kardiovaskulárními anomáliemi u osob v okolí.[9,10,11,12,13,14]. Nepřímé aerosoly z elektronických cigaret, ať už s nikotinem, nebo bez

---

2 Zvláštní průzkum Eurobarometr 539, 2023, Postoje Evropanů k tabákovým a souvisejícím výrobkům. ISBN: 978-92-68-07599-9.

3 SCHEER (Vědecký výbor pro zdravotní, environmentální a vznikající rizika), Opinion on electronic cigarettes (Stanovisko k elektronickým cigaretám), 16. dubna 2021.

4 https://www.tackshs.eu/wp-content/uploads/2019/10/TackSHS-leaflet_20191023.pdf.

5 Světová zdravotnická organizace, Report on the global tobacco epidemic 2021: addressing new and emerging products (Zpráva o celosvětové epidemii tabáku 2021: zabývat se novými a nově se objevujícími výrobky), 2021. ISBN: 978 92 4 003209 5, s. 30–38.

6 Světová zdravotnická organizace. Report on the global tobacco epidemic 2023: protect people from tobacco smoke (Zpráva o celosvětové epidemii tabáku 2023: ochrana lidí před tabákovým kouřem). 2023. ISBN: 978-92-4-007716-4, s. 31–32.

7 Světová zdravotnická organizace. Technical note on the call to action on electronic cigarettes (Technická poznámka k výzvě k přijetí opatření v oblasti elektronických cigaret). 2023, s. 3–4. https://www.who.int/publications/m/item/technical-note-on-call-to-action-on-electronic-cigarettes.

8 Světová zdravotnická organizace. Electronic cigarettes call to action (Výzva k přijetí opatření v oblasti elektronických cigaret). 2023. https://www.who.int/publications/m/item/electronic-cigarettes---call-to-action.

9 Světová zdravotnická organizace. Heated tobacco products: summary of research and evidence of health impacts (Zahřívané tabákové výrobky: shrnutí výzkumu a důkazů týkajících se dopadu na zdraví). 2023, s. 12–13. https://www.who.int/publications/i/item/9789240042490.

10 Světová zdravotnická organizace. Studijní skupina WHO pro regulaci tabákových výrobků: Report on the scientific basis of tobacco product regulation: eighth report of a WHO study group (Zpráva o vědeckém základě regulace tabákových výrobků: osmá zpráva studijní skupiny WHO). 2021. https://www.who.int/publications/i/item/9789240022720.

11 Yoshioka T., Shinozaki T., Hori A., Okawa S., Nakashima K., Tabuchi T. Association between exposure to secondhand aerosol from heated tobacco products and respiratory symptoms among current non-smokers in Japan: a cross-sectional study (Asociace mezi expozicí nepřímému aerosolu ze zahřívaných tabákových výrobků a respiračními příznaky u současných nekuřáků v Japonsku: průřezová studie). BMJ Open. 2023;13:e065322. doi: 10.1136/ bmjopen-2022-065322.

12 Imura Y., Tabuchi T. Exposure to secondhand heated-tobacco-product aerosol may cause similar incidence of asthma attack and chest pain to secondhand cigarette exposure: the JASTIS 2019 study (Expozice nepřímému aerosolu ze zahřívaných tabákových výrobků může způsobit podobný výskyt astmatu a bolesti na hrudi, jako je

něj, navíc vystavují osoby v okolí vyčíslitelnému množství částic a klíčových toxických a znečišťujících látek [15,16,17,18,19,20,21]. V souvislosti s tím se Světová zdravotnická organizace domnívá, že elektronické cigarety s nikotinem jsou vysoce návykové a zdraví škodlivé[6,7]. Rovněž zdůrazňuje, že žádná úroveň expozice vedlejšímu proudu není bezpečná ani přijatelná a že je třeba zaujmout obezřetný přístup[4]. Aby bylo dosaženo vyšší úrovně ochrany před nepřímým kouřem a nepřímými aerosoly, měly by být právní předpisy týkající se prostředí bez kouře komplexní a měly by do svých ustanovení zahrnout nově se objevující výrobky[5]. Několik členských států již přijalo ochranná opatření, včetně zákazu kouření ve vnitřních a venkovních prostorách nebo zákazu používání nově se objevujících výrobků na veřejných místech[22].

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem a vzhledem k tomu, že bude pokračovat neustálý rozvoj stávající znalostní základny, je revize doporučení Rady tak, aby zahrnovala nově se objevující výrobky, odůvodněná a vhodná pro řešení rizika expozice nepřímému kouři a

---

tomu v případě nepřímé expozice cigaretám: studie JASTIS 2019). Int J Environ Res Public Health. 2021;18(4):1766. doi: 10.3390/ijerph18041766.

13 Uguna CN, Snape CE. Should IQOS emissions be considered as smoke and harmful to health? A review of the chemical evidence (Měly by být emise z výrobků IQOS (IQOS – I quit ordinary smoking) považovány za kouř a za škodlivé pro zdraví? Přezkum chemických důkazů). ACS Omega. 2022;7(26):22111–24. doi: 10.1021/ acsomega.2c01527.

14 Auer R., Concha-Lozano N., JacotSadowski I., Cornuz J., Berthet A.: Heat-not-burn tobacco cigarettes smoke by any other name (Tabákové cigarety typu HNB („Heat-Not-Burn“): kouř, ať už ho nazveme jakkoli). JAMA Intern Med. 2017;177(7):1050–2. doi: 10.1001/ jamainternmed.2017.1419.

15 Fernández E., Ballbè M., Sureda X., Fu M., Saltó E., Martínez-Sánchez JM. Particulate matter from electronic cigarettes and conventional cigarettes: a systematic review and observational study (Částice z elektronických cigaret a tradičních cigaret: systematický přezkum a pozorovací studie). Curr Environ Health Rep. 2015;2(4):423–9. doi: 10.1007/s40572- 015-0072-x.

16 Li L., Lin Y., Xia T., Zhu Y. Effects of electronic cigarettes on indoor air quality and health (Účinky elektronických cigaret na kvalitu vnitřního ovzduší a zdraví). Annu Rev Public Health. 2020;41(1):363–80. doi: 10.1146/ annurev-publhealth-040119-094043.

17 Hess I., Lachireddy K., Capon A. A systematic review of the health risks from passive exposure to electronic cigarette vapour (Systematický přezkum zdravotních rizik vyplývajících z pasivní expozice výparům z elektronických cigaret). Public Health Research & Practice. 2016;26(2).

18 Borgini A., Veronese C., De Marco C., Boffi R., Tittarelli A., Bertoldi M. a kolektiv. Particulate matter in aerosols produced by two last generation electronic cigarettes: a comparison in a real-world environment (Částice v aerosolech vyprodukované elektronickými cigaretami dvou posledních generací: srovnání v reálném prostředí). Pulmonology. 2021.

19 Exposure to aerosols from smoking-proxy electronic inhaling systems: a systematic review (Expozice aerosolům z elektronických inhalačních zařízení napodobujících kouření (SEIS): systematický přezkum). Barcelona: Odbor pro kontrolu tabáku, Institut Català d'Oncologia; 2016.

20 Lerner CA., Sundar IK., Yao H., Gerloff J., Ossip DJ., McIntosh S. a kolektiv. Vapors produced by electronic cigarettes and e-juices with flavorings induce toxicity, oxidative stress, and inflammatory response in lung epithelial cells and in mouse lung (Výpary z elektronických cigaret a kapalin používaných v elektronických cigaretách (tzv. „e-džusů“) s příchutěmi vyvolávajícími toxicitu, oxidační stres a zánětlivou reakci v epiteliálních buňkách plic a v plících myší). PLoS One. 2015;10(2):e0116732.

21 Glantz, S.A., Nguyen, N., & Oliveira da Silva, A.L. (2024). Population-Based Disease Odds for E-Cigarettes and Dual Use versus Cigarettes (Pravděpodobnost výskytu nemocí v populaci v případě elektronických cigaret a duálního užívání v. užívání cigaret). NEJM Evidence, 3(3). DOI: 10.1056/EVIDoa2300229.

22 Mezi členské státy, které již přijaly ochranná opatření, patří například Španělsko, Lotyšsko a Švédsko (pracovní dokument útvarů Komise připojený k doporučení Rady o prostředí bez kouře a aerosolů, kterým se nahrazuje doporučení Rady 2009/C 296/02).

nepřímým aerosolům s cílem zajistit vysokou úroveň ochrany veřejného zdraví. Tento přístup je rovněž v souladu se sdělením Komise o zásadě předběžné opatrnosti[23].

Navrhované rozšíření oblasti působnosti doporučení je významným krokem k denormalizaci kouření a používání nově se objevujících výrobků, který by mohly kouření napodobovat, což je klíčové pro to, aby se v Unii do roku 2040 zrodila „generace bez tabáku“. Toto rozšíření oblasti působnosti je obzvláště důležité vzhledem ke skutečnosti, že používání nově se objevujících výrobků – zejména těch, které obsahují nikotin, – zvláště mezi mladými lidmi by se mohlo stát výchozím bodem pro následné používání tradičních hořlavých tabákových výrobků. To může vést k „duálnímu užívání“, kdy uživatelé konzumují tradiční tabákové i nově se objevující výrobky současně a často mezi nimi přecházejí v závislosti na tom, kde platí pravidla pro nekuřácké prostředí [24,25,26,27,28].

Pokud jde o venkovní prostory, na něž se stávající doporučení výslovně nevztahuje, v současnosti dochází ke značné expozici nepřímému kouři a nepřímým aerosolům v místech, jako jsou venkovní prostory pohostinství a venkovní prostory určené pro děti a dospívající. 74 % respondentů průzkumu Eurobarometr totiž uvádí, že v posledních 6 měsících zažili, že na venkovních terasách někdo kouřil, a 71 % respondentů uvádí, že na těchto místech potkali lidi, kteří používali elektronické cigarety a zahřívané tabákové výrobky. Podle 42 % respondentů lidé kouřili na venkovních místech určených pro děti a dospívající a 49 % respondentů uvádí, že se na stejných místech setkali s používáním elektronických cigaret a zahřívaných tabákových výrobků[2]. Cílem návrhu na rozšíření působnosti stávajícího doporučení Rady tak, aby zahrnovalo konkrétní venkovní prostory, je lépe chránit osoby, zejména děti a mladé lidi, před expozicí nepřímému kouři a nepřímým aerosolům.

Podpůrná opatření Komise

Navrhované doporučení Rady obsahuje doporučení pro členské státy, aby lépe řešily rizika expozice nepřímému kouři a nepřímým aerosolům v některých venkovních prostorách. Komise plánuje provést řadu opatření, jimiž země při provádění doporučení podpoří.

Zaprvé hodlá Komise podpořit a/nebo posílit spolupráci mezi členskými státy při výměně osvědčených postupů ohledně posilování a/nebo rozvoje komplexních politik, programů a strategií týkajících se prostředí bez kouře a aerosolů a podpořit navrhování a pilotní testování ambiciózních a účinných přístupů vedoucích k dosažení prostředí bez kouře a aerosolů. Zadruhé Komise hodlá prostřednictvím stávajících programů EU, diskusních fór a

---

23 Communication from the Commission on the precautionary principle (Sdělení Komise o uplatnění zásady předběžné opatrnosti, COM(2000) 0001 final).

24 Zvláštní průzkum Eurobarometr 506, 2021. Attitudes of Europeans towards tobacco and electronic cigarettes (Postoje Evropanů k tabáku a elektronickým cigaretám). ISBN: 978-92-76-27171-0, s. 10.

25 Světová zdravotnická organizace. Report on the global tobacco epidemic 2021: addressing new and emerging products (Zpráva o celosvětové epidemii tabáku 2021: zabývat se novými a nově se objevujícími výrobky). 2021. ISBN: 978 92 4 003209 5, s. 36.

26 Kalkhoran S., Glantz SA. E-cigarettes and smoking cessation in real-world and clinical settings: a systematic review and meta-analysis (Elektronické cigarety a odvykání kouření v reálném a klinickém prostředí: systematický přezkum a metaanalýza). Lancet Respiratory Medicine. 2016;4(2):116–28.

27 Felicione NJ., Ozga-Hess JE., Ferguson SG., Dino G, Kuhn S., Haliwa I. a kolektiv. Cigarette smokers' concurrent use of smokeless tobacco: dual use patterns and nicotine exposure (Souběžné užívání bezdýmného tabáku kuřáky cigaret: vzorce duálního užívání a expozice nikotinu). Tobacco Control. 2021;30(1):24–29.

28 Wang JB., Olgin JE., Nah G., Vittinghoff E., Cataldo JK., Pletcher MJ. a kolektiv. Cigarette and e-cigarette dual use and risk of cardiopulmonary symptoms in the Health eHeart Study (Duální užívání cigaret a elektronických cigaret a riziko kardiopulmonálních příznaků ve studii Health eHeart). PLoS One. 2018;13(7):e0198681.

nástrojů spolupráce poskytovat podporu při provádění doporučení členskými státy a při prosazování opatření na kontrolu tabáku a nikotinu.

Ke kontrole tabáku a nikotinu, jakož i k prevenci závislosti chce Komise rovněž přispět prostřednictvím další propagace výzkumu. Toto výzkumné úsilí by mělo zahrnovat nově se objevující výrobky, které emitují kouř nebo aerosoly, včetně zahřívaných tabákových výrobků, elektronických cigaret, ať již obsahují nikotin, nebo jsou bez nikotinu, a tabákových náhražek emitujících kouř nebo aerosoly[29], a jakékoli jiné výrobky, které emitují kouř a/nebo aerosoly, výrobky uvolňující nikotin a výrobky napodobující použití výrobků uvolňujících nikotin. Komise rovněž hodlá posílit mezinárodní spolupráci, včetně spolupráce v oblasti výzkumu, pokud jde o témata, na něž se vztahuje toto doporučení.

Komise rovněž zamýšlí vytvořit soubor preventivních nástrojů na podporu lepší ochrany zdraví dětí a mladých lidí v nejzranitelnějších a formativních letech jejich života, včetně zaměření na prevenci kouření a závislosti na nikotinu a řešení vzájemných vazeb mezi duševním a fyzickým zdravím a klíčovými zdravotními determinanty.

Komise hodlá provádět všechna podpůrná opatření v úzké spolupráci s členskými státy.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Tento návrh doplňuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU ze dne 3. dubna 2014 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků a o zrušení směrnice 2001/37/ES[30]. Uvedená směrnice stanoví pravidla pro tabákové a související výrobky na trhu EU. Poskytuje regulační rámec mimo jiné pro zahřívané tabákové výrobky a elektronické cigarety. Cílem směrnice je zlepšit fungování vnitřního trhu s tabákovými a souvisejícími výrobky a zároveň zajistit vysokou úroveň ochrany zdraví lidí v Unii.

Tento návrh rovněž přispěje k dosažení cílů Evropského plánu boje proti rakovině souvisejících s tabákem, zejména cíle, kterým je generace bez tabáku. Mise EU proti rakovině[31], která pracuje v úzké součinnosti s plánem, tento cíl podporuje tím, že vytváří nové důkazy v oblasti prevence a změn chování, přičemž vychází z výzkumu týkajícího se tabáku a podporovaného prostřednictvím programů Horizont 2020 a Horizont Evropa[32].

Tento návrh doplňuje iniciativu EU pro nepřenosné nemoci „Společně za lepší zdraví“, jejímž cílem je řešit rizikové faktory společné pro rakovinu a další nepřenosné nemoci, včetně užívání tabáku. Tento návrh se mimo jiné zabývá zdravotními determinanty. Prostřednictvím různých opatření v rámci programu EU pro zdraví poskytuje finanční prostředky Unie na opatření týkající se zdravotních determinantů zaměřená na řešení rizikových faktorů souvisejících s různými nepřenosnými nemocemi a na rozvoj intervencí v hlavních průřezových tématech, jako je kontrola tabáku.

Tento návrh doplňuje globální opatření pro kontrolu tabáku stanovená v Rámcové úmluvě Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku, která je mezinárodní smlouvou, jejímiž

---

29 V souvislosti s tímto návrhem doporučení Rady se tabákovými náhražkami rozumí jiné než tabákové výrobky emitující kouř nebo aerosoly, které mohou být použity současně s tabákovými výrobky nebo mohou použití tabákových výrobků napodobovat.

30 Úř. věst. L 127, 29.4.2014, s. 1.

31 https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe/eu-mission-cancer_en?prefLang=cs.

32 V rámci programů Horizont 2020 a Horizont Evropa bylo financováno více než 55 projektů souvisejících s výzkumem týkajícím se tabáku s celkovým rozpočtem ve výši přibližně 110 milionů EUR.

smluvními stranami jsou Evropská unie a její členské státy, ale má širší oblast působnosti. Jeho hlavním cílem je podpora mezinárodní spolupráce s cílem zajistit účinnou, přiměřenou a komplexní mezinárodní reakci na šíření celosvětové epidemie kouření. Konkrétně tato revize doplňuje článek 8 Rámcové úmluvy o kontrole tabáku, který se zabývá ochranou před expozicí tabákovému kouři.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Tato iniciativa je v souladu s akčním plánem pro nulové znečištění[33], který v rámci Zelené dohody pro Evropu stanoví cíl snížit do roku 2050 znečištění ovzduší, vody a půdy na úroveň, která již nebude škodlivá pro lidské zdraví a přírodní ekosystémy a respektuje meze, s nimiž se naše planeta může vypořádat, a vytvořit tak životní prostředí bez toxických látek. Revize doporučení Rady o nekuřáckém prostředí může mít pozitivní dopad na životní prostředí tím, že omezí kouř a aerosoly pocházející z používání nově se objevujících výrobků a sníží množství odpadu a znečištění způsobeného odhazováním cigaretových nedopalků, plastových filtrů a zařízení, zejména těch jednorázových, používaných ve spojení s nově se objevujícími výrobky. Kromě toho může spotřeba tradičních tabákových a nově se objevujících výrobků představovat riziko pro životní prostředí z hlediska požární bezpečnosti.

Tento návrh je rovněž v souladu se Strategií EU pro práva dítěte[34], která zdůrazňuje, že EU a členské státy musí práva dětí respektovat, chránit, prosazovat a naplňovat. V jedné ze svých tematických oblastí se strategie týká práva všech dětí v EU na dobré životní podmínky, vzdělání a zdraví. Revize doporučení Rady o nekuřáckém prostředí má zejména za cíl ochranu dětí a mladých lidí před expozicí nepřímému kouři a nepřímým aerosolům.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Tento návrh je založen na čl. 168 odst. 6 Smlouvy o fungování EU, podle něhož může Rada na návrh Komise přijímat doporučení pro účely uvedené v článku 168 ohledně ochrany veřejného zdraví. Hlavním cílem tohoto návrhu je lépe chránit osoby v Unii, zejména děti a mladé lidi, před expozicí nepřímému kouři a nepřímým aerosolům. Tento návrh doporučení Rady tedy může být přijat na základě čl. 168 odst. 6 Smlouvy o fungování EU.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Tento návrh pomůže zvýšit úrovně ochrany zdraví lidí před expozicí nepřímému kouři a nepřímým aerosolům jak uvnitř členských států, tak mezi nimi. Opatření Unie, která by doplňovala vnitrostátní politiky, by vnitrostátnímu úsilí přinesla jasnou přidanou hodnotu tím, že by členským státům, které dosud komplexní právní předpisy týkající se prostředí bez kouře neprovedly, poskytla doporučení, jak tak učinit. Navrhované doporučení Rady respektuje odpovědnost členských států za vymezení jejich zdravotní politiky.

- **Proporcionalita**

Tento návrh doporučení Rady založený na čl. 168 odst. 6 Smlouvy o fungování EU zohledňuje skutečnost, že činnost Unie, jak je stanoveno v čl. 168 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, která doplňuje politiku členských států, je zaměřena na zlepšování veřejného

[33] Cesta ke zdravé planetě pro všechny – Akční plán EU: „Vstříc nulovému znečištění ovzduší, vod a půdy“ (COM(2021) 400 final).

[34] Strategie EU pro práva dítěte (COM(2021) 142 final).

zdraví. Cílem tohoto návrhu je lépe chránit občany Unie před nepřímým kouřem a nepřímými aerosoly a zaměřit se při tom na zahrnutí nově se objevujících výrobků a konkrétních venkovních prostor do jeho oblasti působnosti. Navrhovaná revize stávajícího doporučení Rady[1] nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné a přiměřené, a je vhodná k dosažení zamýšleného cíle, neboť by vedla k větším pozitivním přínosům pro zdraví. Přínosy pro veřejné zdraví, očekávané úspory pro systémy zdravotní péče a omezené environmentální náklady navíc převažují nad hospodářskými dopady.

- **Volba nástroje**

Politický nástroj pro tuto revizi, návrh doporučení Rady, zůstává nezměněn a plně respektuje zásady subsidiarity a proporcionality v oblasti veřejného zdraví. Jedná se o nezávazný nástroj, který členským státům umožňuje přizpůsobit své přístupy svým vnitrostátním potřebám.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Podněty a zpětná vazba k této iniciativě byly shromážděny prostřednictvím výzvy k předložení informací[35] a různých cílených konzultačních činností (cílené průzkumy, cílené rozhovory a pracovní skupiny). Byly konzultovány tyto skupiny zúčastněných stran: 1) zástupci příslušných orgánů členských států; 2) organizace občanské společnosti; 3) zástupci tabákového průmyslu a odvětví souvisejících výrobků; 4) zástupci hotelového, restauračního a stravovacího odvětví; 5) další relevantní zúčastněné strany, například ve vzdělávacích a sportovních sdruženích. Podněty k revizi byly rovněž shromážděny na zasedání odborné skupiny pro politiku v oblasti tabáku dne 3. května 2023. V neposlední řadě byla obdržena písemná zpětná vazba k navrhované revizi doporučení ze společné akce pro kontrolu tabáku (JATC-2).

Výzva k předložení informací probíhala od 22. června do 20. července 2022 a bylo na ni zasláno 207 odpovědí[36]. Většina nevládních organizací, akademických/výzkumných institucí a zástupců příslušných vnitrostátních orgánů navrhované aktualizace doporučení z roku 2009 do značné míry podporovala. Zdůrazněny byly některé body týkající se významu zahrnutí nově se objevujících výrobků (včetně výrobků bez nikotinu) a pozitivního dopadu, který by aktualizace doporučení měla na řešení rostoucí popularity a používání nově se objevujících výrobků a související reklamy zejména mezi dětmi a mladými lidmi. Kromě toho byl zdůrazněn význam harmonizace právních předpisů pro prostředí bez kouře a aerosolů ve všech členských státech. Zpětná vazba od podniků hovoří z velké části proti jakýmkoli aktualizacím doporučení.

Během cílených konzultací většina zástupců příslušných vnitrostátních orgánů zdůraznila, že navrhované změny doporučení by pomohly chránit veřejnost před expozicí nepřímému

---

35 Podělte se o svůj názor. Nekuřácké prostředí – aktualizované doporučení. Výzva k předložení informací. 22. června 2022 až 20. července 2022.

36 Odpovědi zaslali občané EU (101), podniky, spotřebitelské a obchodní organizace (47), nevládní organizace (28), akademické/výzkumné instituce (6) a veřejné orgány členských států (4).

kouři a nepřímým aerosolům. Konstatovali, že pozitivní účinek by měla harmonizace nekuřáckých pravidel v rámci členských států i mezi nimi a že výsledný hospodářský dopad a administrativní zátěž by byly malé a převážily by přínosy pro zdraví. Zdůraznili možné problémy s prosazováním a dodržováním předpisů.

Většina organizací občanské společnosti, které byly konzultovány, se shodla na tom, že navrhované rozšíření na nově se objevující výrobky a na venkovní prostory by mělo pozitivní dopad na snížení expozice nepřímému kouři a nepřímým aerosolům, a že by to následně přispělo k ochraně lidí, zejména dětí, dospívajících a dalších zranitelnějších osob, například osob s chronickými onemocněními nebo jinými již dříve existujícími zdravotními problémy nebo těhotných žen. Rovněž konstatovaly, že revize doporučení by přispěla k denormalizaci kouření a používání nově se objevujících výrobků. Některé organizace zdůraznily, že je důležité, aby revidované doporučení obstálo v budoucnosti s ohledem na možný vývoj a trendy v oblasti nově se objevujících tabákových výrobků. Několik organizací rovněž poukázalo na přínosy pro životní prostředí v kontextu značného znepokojení nad negativními environmentálními dopady kouření a používání nově se objevujících výrobků, jako jsou odhazované cigaretové nedopalky, jednorázové „vapy“ a jednorázové baterie. V neposlední řadě měla většina organizací občanské společnosti zato, že problémy související s revizí bude představovat vměšování se průmyslového odvětví a jeho lobbování, prosazování a dodržování předpisů.

Zástupci tabákového průmyslu a odvětví souvisejících výrobků, kteří byli konzultováni, byli většinou proti změnám stávajícího doporučení týkajícím se zařazení venkovních prostor a nově se objevujících výrobků. Zdůraznili, že nově se objevující výrobky by v souvislosti s nekuřáckými pravidly neměly podléhat stejným omezením jako tradiční hořlavé tabákové výrobky. Někteří zástupci tabákového průmyslu se však rovněž shodli na tom, že rozšíření pravidel na venkovní prostory, kde se nacházejí děti a dospívající, by mohlo pomoci chránit je před nepřímým kouřem a nepřímými aerosoly.

Názory zástupců hotelového, restauračního a stravovacího odvětví se lišily. Někteří z nich navrhované změny do značné míry podpořili, pokud jde o oblast působnosti jak u výrobků, tak u prostor; konstatovali, že by to mělo pozitivní dopad na zdraví zaměstnanců v tomto odvětví, neboť by to pomohlo chránit je před expozicí nepřímému kouři a nepřímým aerosolům. Jiní vyjádřili k navrhované revizi doporučení určitou výhradu, zejména pokud jde o opatření týkající se zahrnutí venkovních prostor pohostinských zařízení. Zástupci podniků působících v hotelovém, restauračním a stravovacím odvětví zejména zdůraznili své obavy ohledně ztráty zákazníků, obavu, že by mohli být případně nuceni vynakládat prostředky na přizpůsobení se novým opatřením a že v případě hotelového průmyslu by se jejich zákazníci mohli přeorientovat na odvětví krátkodobých pronájmů, což by vedlo k nekalé hospodářské soutěži. Na podporu uvedených negativních hospodářských dopadů nebyly poskytnuty žádné kvantitativní informace ani faktické odhady. Naproti tomu zástupci zaměstnanců hotelového, restauračního a stravovacího odvětví byli toho názoru, že hospodářský dopad by byl neutrální a zanedbatelný.

Zástupci tabákového průmyslu uvedli, že iniciativa sníží poptávku po tradičních tabákových výrobcích i nově se objevujících výrobcích, jako jsou elektronické cigarety, což by mělo rovněž nepříznivý dopad na zaměstnanost v tabákovém průmyslu a v odvětví nově se objevujících výrobků.

Odborná skupina pro politiku v oblasti tabáku a společná akce pro kontrolu tabáku (JATC-2) začlenění nově se objevujících výrobků a venkovních prostor podpořila.

Příspěvky, návrhy a doporučení členských států a dalších zúčastněných stran byly analyzovány a zohledněny v maximální možné míře a v souladu s příslušnými a dostupnými vědeckými důkazy. Podrobné výsledky všech konzultací a způsob, jakým byly zohledněny, jsou popsány v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

  Jak je uvedeno výše, na podporu tohoto doporučení bylo uspořádáno několik konzultací zaměřených na příslušné skupiny zúčastněných stran s cílem shromáždit názory a důkazy.

- **Posouzení dopadů**

  Posouzení dopadů nebylo považováno za nutné, protože navrhovaná iniciativa je nezávazným doporučením pro členské státy a ponechává prostor pro různé vnitrostátní přístupy. Cílem této iniciativy je aktualizovat dřívější doporučení z roku 2009 v reakci na technologický vývoj od té doby, pokud jde o nově se objevující výrobky, a vyhnout se individuálnímu přístupu při uplatňování nekuřáckých pravidel na veřejné prostory. Studie[37] o nekuřáckém prostředí a reklamě na tabákové a související výrobky z roku 2021 ukázala, že se očekává, že revize bude mít pozitivní zdravotní a sociální dopad a že rozsah negativních hospodářských dopadů, kterým mohou hospodářské subjekty čelit, je omezený a/nebo nevýznamný. Podpůrné důkazy a závěry studie jsou uvedeny v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

  Nevztahuje se na tento návrh.

- **Základní práva**

  […]

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Nevztahuje se na tento návrh.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

  Komise má v úmyslu podat zprávu o pokroku dosaženém při provádění tohoto doporučení na základě informací poskytnutých členskými státy do pěti let od jeho přijetí.

- **Informativní dokumenty (u směrnic)**

  Nevztahuje se na tento návrh.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

  Nevztahuje se na tento návrh.

[37] Generální ředitelství Evropské komise pro zdraví a bezpečnost potravin. Study on smoke-free environments and advertising of tobacco and related products (Studie týkající se nekuřáckého prostředí a reklamy na tabák a související výrobky). 2021. ISBN: 978-92-76-42343-0.

2024/0230 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o prostředí bez kouře a aerosolů, kterým se nahrazuje doporučení Rady 2009/C 296/02

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 168 odst. 6 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Podle Světové zdravotnické organizace je expozice nepřímému tabákovému kouři v Unii rozšířenou příčinou úmrtí, nemocnosti a zdravotního postižení. Tato expozice je spojena s konzumací tabáku, jež je i nadále hlavní příčinou rakoviny, které lze předcházet, přičemž 27 % všech nádorových onemocnění je připsáno užívání tabáku.

(2) Užívání tabáku je stále rozšířené na celém světě i v celé Unii. Odhaduje se, že v roce 2023 patřilo ke kuřákům 24 % obyvatel Evropské unie[1].

(3) Celosvětové roční ekonomické náklady vyplývající z kouření se v roce 2012 odhadovaly na 1,4 bilionu USD, což odpovídá 1,8 % celosvětového hrubého domácího produktu (HDP). Již v roce 2009 stálo kouření tabáku v EU 544 miliard EUR, což představuje přibližně 4,6 % kombinovaného HDP 27 členských států EU[2].

(4) Je vhodné přispět ke snížení úrovně kouření v Unii v souladu s cílem Evropského plánu boje proti rakovině[3], jímž je dosáhnout generace bez tabáku tak, aby tabákové výrobky používalo pouze 5 % obyvatel Unie ve srovnání s 24 % dnešního obyvatelstva.

(5) Rámcová úmluva Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku byla vypracována s cílem podpořit účinnou a komplexní mezinárodní reakci na šíření celosvětové epidemie kouření. Článek 8 Rámcové úmluvy o kontrole tabáku požaduje, aby její smluvní strany poskytovaly účinnou ochranu před nepřímým tabákovým kouřem na pracovištích, ve veřejné dopravě a ve vnitřních prostorách; cílem přiložených pokynů je pomoci stranám při plnění jejich povinností podle článku 8 Rámcové úmluvy o kontrole tabáku.

(6) V Evropské strategii o kontrole tabáku přijaté Regionálním výborem pro Evropu Světové zdravotnické organizace v září 2002 bylo doporučeno, aby členské státy WHO zaručily právo občanů na nekuřácké prostředí mimo jiné tím, že na veřejných místech, pracovištích a ve veřejné dopravě zajistí prostředí bez kouře, zakážou kouření venku u všech vzdělávacích institucí pro nezletilé, ve všech místech poskytování

---

1 Zvláštní průzkum Eurobarometr 539, 2023, Postoje Evropanů k tabákovým a souvisejícím výrobkům. ISBN: 978-92-68-07599-9.

2 Health Promotion (Podpora zdraví) (who.int), Tabák a kouření | Znalosti pro politiku (europa.eu).

3 Sdělení Komise – Evropský plán boje proti rakovině (COM(2021) 44 final).

zdravotní péče a při veřejných akcích a budou tabákový kouř v prostředí klasifikovat jako karcinogen[4].

(7) Nepřímé emise z nově se objevujících výrobků mohou mít potenciálně škodlivé dopady na zdraví. Světová zdravotnická organizace zdůrazňuje, že nepřímé emise z nově se objevujících výrobků mohou lidi vystavit potenciálně škodlivým úrovním částic a klíčových toxických látek.

(8) Světová zdravotnická organizace[5,6,7] zdůraznila – kromě jiných obav týkajících se nově se objevujících výrobků – negativní účinky na zdraví vyplývající z expozice nepřímým aerosolům. Z nedávných důkazů například vyplývá, že expozice nepřímým emisím ze zahřívaných tabákových výrobků jsou spojeny se závažnými respiračními a kardiovaskulárními anomáliemi u osob v okolí[8,9,10,11,12,13]. Nepřímé aerosoly z elektronických cigaret – včetně elektronických cigaret bez nikotinu a s nikotinem – navíc vystavují osoby v okolí vyčíslitelnému množství částic a klíčových toxických a znečišťujících látek [14,15,16,17,18,19,20].

---

4 Světová zdravotnická organizace. 2002. European Strategy for Tobacco Control (Evropská strategie pro kontrolu tabáku) https://iris.who.int/handle/10665/107455.

5 Světová zdravotnická organizace. Report on the global tobacco epidemic 2023: protect people from tobacco smoke (Zpráva o celosvětové epidemii tabáku 2023: ochrana lidí před tabákovým kouřem). 2023. ISBN: 978-92-4-007716-4, s. 31–32.

6 Světová zdravotnická organizace. Technical note on the call to action on electronic cigarettes (Technická poznámka k výzvě k přijetí opatření v oblasti elektronických cigaret). 2023, s. 3–4. https://www.who.int/publications/m/item/technical-note-on-call-to-action-on-electronic-cigarettes.

7 Světová zdravotnická organizace. Electronic cigarettes call to action (Výzva k přijetí opatření v oblasti elektronických cigaret). 2023. https://www.who.int/publications/m/item/electronic-cigarettes---call-to-action.

8 Světová zdravotnická organizace. Heated tobacco products: summary of research and evidence of health impacts (Zahřívané tabákové výrobky: shrnutí výzkumu a důkazů týkajících se dopadu na zdraví). 2023, s. 12–13. https://www.who.int/publications/i/item/9789240042490.

9 Světová zdravotnická organizace. Studijní skupina WHO pro regulaci tabákových výrobků: Report on the scientific basis of tobacco product regulation: eighth report of a WHO study group (Zpráva o vědeckém základě regulace tabákových výrobků: osmá zpráva studijní skupiny WHO). 2021. https://www.who.int/publications/i/item/9789240022720.

10 Yoshioka T., Shinozaki T., Hori A., Okawa S., Nakashima K., Tabuchi T. Association between exposure to secondhand aerosol from heated tobacco products and respiratory symptoms among current non-smokers in Japan: a cross-sectional study (Asociace mezi expozicí nepřímému aerosolu ze zahřívaných tabákových výrobků a respiračními příznaky u současných nekuřáků v Japonsku: průřezová studie). BMJ Open. 2023;13:e065322. doi: 10.1136/ bmjopen-2022-065322.

11 Imura Y., Tabuchi T. Exposure to secondhand heated-tobacco-product aerosol may cause similar incidence of asthma attack and chest pain to secondhand cigarette exposure: the JASTIS 2019 study (Expozice nepřímému aerosolu ze zahřívaných tabákových výrobků může způsobit podobný výskyt astmatu a bolesti na hrudi, jako je tomu v případě nepřímé expozice cigaretám: studie JASTIS 2019). Int J Environ Res Public Health. 2021;18(4):1766. doi: 10.3390/ijerph18041766.

12 Uguna CN, Snape CE. Should IQOS emissions be considered as smoke and harmful to health? A review of the chemical evidence (Měly by být emise z výrobků IQOS (IQOS – I quit ordinary smoking) považovány za kouř a za škodlivé pro zdraví? Přezkum chemických důkazů). ACS Omega. 2022;7(26):22111–24. doi: 10.1021/ acsomega.2c01527.

13 Auer R., Concha-Lozano N., JacotSadowski I., Cornuz J., Berthet A.: Heat-not-burn tobacco cigarettes smoke by any other name (Tabákové cigarety typu HNB („Heat-Not-Burn“): kouř, ať už ho nazveme jakkoli). JAMA Intern Med. 2017;177(7):1050–2. doi: 10.1001/ jamainternmed.2017.1419.

14 Fernández E., Ballbè M., Sureda X., Fu M., Saltó E., Martínez-Sánchez JM. Particulate matter from electronic cigarettes and conventional cigarettes: a systematic review and observational study (Částice z elektronických cigaret a tradičních cigaret: systematický přezkum a pozorovací studie). Curr Environ Health Rep. 2015;2(4):423–9. doi: 10.1007/s40572- 015-0072-x.

(9) Světová zdravotnická organizace se domnívá, že žádná úroveň expozice vedlejšímu proudu není bezpečná ani přijatelná [4], a proto je třeba zaujmout obezřetný přístup. Světová zdravotnická organizace doporučuje, aby se na elektronické cigarety uplatňovala opatření týkající se kontroly tabáku, včetně ochrany před expozicí[21, 4,5].

(10) Ve svém stanovisku k elektronickým cigaretám[22] z roku 2021 dospěl Vědecký výbor pro zdravotní, environmentální a vznikající rizika (SCHEER) k závěru, že existují slabé až středně významné důkazy o rizicích respiračního, kardiovaskulárního a karcinogenního poškození způsobeného nepřímou expozicí aerosolům z elektronických cigaret.

(11) Prostředí bez kouře a aerosolů je celosvětově uznávaný a osvědčený přístup k odpovídající ochraně zdraví lidí před účinky nepřímého tabákového kouře a nepřímých aerosolů.

(12) V posledních letech upevnily své podíly na trhu nově se objevující výrobky, jako jsou elektronické cigarety a zahřívané tabákové výrobky, a jejich obliba roste. Podle údajů průzkumu Eurobarometr je prevalence používání elektronických cigaret v celé Unii 3 % a prevalence používání zahřívaných tabákových výrobků 2 %.

(13) V souvislosti s rozvojem nově se objevujících výrobků, jako jsou elektronické cigarety a zahřívané tabákové výrobky, na trhu vzbuzuje zvláštní pozornost jejich obliba a popularita u dětí a mladých lidí.

---

15 Li L., Lin Y., Xia T., Zhu Y. Effects of electronic cigarettes on indoor air quality and health (Účinky elektronických cigaret na kvalitu vnitřního ovzduší a zdraví). Annu Rev Public Health. 2020;41(1):363–80. doi: 10.1146/ annurev-publhealth-040119-094043.

16 Hess I., Lachireddy K., Capon A. A systematic review of the health risks from passive exposure to electronic cigarette vapour (Systematický přezkum zdravotních rizik vyplývajících z pasivní expozice výparům z elektronických cigaret). Public Health Research & Practice. 2016;26(2).

17 Borgini A., Veronese C., De Marco C., Boffi R., Tittarelli A., Bertoldi M. a kolektiv. Particulate matter in aerosols produced by two last generation electronic cigarettes: a comparison in a real-world environment (Částice v aerosolech vyprodukované elektronickými cigaretami dvou posledních generací: srovnání v reálném prostředí). Pulmonology. 2021.

18 Exposure to aerosols from smoking-proxy electronic inhaling systems: a systematic review (Expozice aerosolům z elektronických inhalačních zařízení napodobujících kouření (SEIS): systematický přezkum). Barcelona: Odbor pro kontrolu tabáku, Institut Català d'Oncologia; 2016.

19 Lerner CA., Sundar IK., Yao H., Gerloff J., Ossip DJ., McIntosh S. a kolektiv. Vapors produced by electronic cigarettes and e-juices with flavorings induce toxicity, oxidative stress, and inflammatory response in lung epithelial cells and in mouse lung (Výpary z elektronických cigaret a kapalin používaných v elektronických cigaretách (tzv. „e-džusů") s příchutěmi vyvolávajícími toxicitu, oxidační stres a zánětlivou reakci v epiteliálních buňkách plic a v plících myší). PLoS One. 2015;10(2):e0116732.

20 Glantz, S.A., Nguyen, N., & Oliveira da Silva, A.L. (2024). Population-Based Disease Odds for E-Cigarettes and Dual Use versus Cigarettes (Pravděpodobnost výskytu nemocí v populaci v případě elektronických cigaret a duálního užívání v. užívání cigaret). NEJM Evidence, 3(3). DOI: 10.1056/EVIDoa2300229.

21 „Uplatňování opatření týkajících se kontroly tabáku na elektronické cigarety, včetně opatření na snížení dodávek a poptávky podle Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace (WHO) o kontrole tabáku" (strana 3, https://cdn.who.int/media/docs/default-source/tobacco-hq/regulating-tobacco-products/ends-call-to-action.pdf?sfvrsn=ea4c4fdb_12&download=true, odkazující na Rámcovou úmluvu o kontrole tabáku (strana 8, https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/42811/9241591013.pdf?sequence=1).

22 SCHEER (Vědecký výbor pro zdravotní, environmentální a vznikající rizika), Opinion on electronic cigarettes (Stanovisko k elektronickým cigaretám), 16. dubna 2021.

(14) Expozice nepřímému kouři a nepřímým aerosolům by mohla být obzvláště nebezpečná pro děti a dospívající mládež a mohla by zvýšit pravděpodobnost, že si samy vypěstují kuřácké návyky [4,5,6].

(15) V roce 2023 se odhadovalo, že 54 % stávajících a bývalých kuřáků začalo pravidelně kouřit před dovršením věku 19 let a 14 % začalo již v dětství před dovršením věku 15 let[1].

(16) Používání nově se objevujících výrobků obsahujících nikotin je zejména u mladých lidí spojeno se závislostí a mohlo by se stát spouštěčem pro pozdější používání tradičních tabákových výrobků [4].

(17) Je důležité vzít v úvahu nejen nedávný vývoj na trhu a technologický vývoj v souvislosti s nově se objevujícími výrobky, ale také lépe koordinovat vnitrostátní regulační rámce pro prostředí bez kouře a aerosolů, které obstojí v budoucnosti.

(18) V současné době je nepřímá expozice kouři a aerosolům v místech, jako jsou venkovní prostory pohostinských zařízení a venkovní prostory určené pro děti a dospívající, značná. Podle údajů průzkumu Eurobarometr z roku 2023 uvádí 74 % respondentů, že v posledních 6 měsících zažili, že na venkovních terasách někdo kouřil, a 71 % respondentů uvádí, že na těchto místech potkali lidi, kteří používali elektronické cigarety a zahřívané tabákové výrobky. Podle 42 % respondentů lidé kouřili na venkovních místech určených pro děti a dospívající a 49 % respondentů uvádí, že se na stejných místech setkali s používáním elektronických cigaret a zahřívaných tabákových výrobků[1].

(19) Několik členských států přijalo ochranná opatření, včetně zákazu kouření ve vnitřních a venkovních prostorách nebo zákazu používání nově se objevujících výrobků na veřejných místech[23,24].

(20) Je proto vhodné rozšířit oblast působnosti doporučení tak, aby zahrnovala konkrétní venkovní prostory, a lidé v Unii, zejména děti, mladí a zranitelní lidé, například občané s chronickými onemocněními nebo jinými již dříve existujícími zdravotními problémy nebo těhotné ženy tak byli lépe chráněni před expozicí nepřímému kouři a nepřímým aerosolům z nově se objevujících výrobků, jako jsou například zahřívané tabákové výrobky, elektronické cigarety, ať již obsahují nikotin, nebo jsou bez nikotinu, a tabákové náhražky, jakož i jakékoli jiné výrobky emitující kouř a/nebo aerosoly.

(21) Na podporu revize doporučení byla od června do července 2022 zveřejněna výzva k předložení informací a od března do května 2023 byla věc prostřednictvím cílených konzultací projednávána se zástupci příslušných orgánů členských států, organizací občanské společnosti, příslušných hospodářských subjektů a dalších příslušných zúčastněných stran.

(22) Komise má v úmyslu podporovat členské státy při účinném provádění tohoto doporučení, a to prostřednictvím stávajících programů EU a nástrojů spolupráce.

(23) Komise má zejména v úmyslu pomoci posílit výzkum v této oblasti. Toto výzkumné úsilí by mělo zahrnovat nově se objevující výrobky (jako jsou elektronické cigarety, ať

---

[23] Pracovní dokument útvarů Komise připojený k doporučení Rady o prostředí bez kouře a aerosolů, kterým se nahrazuje doporučení Rady 2009/C 296/02), [odkaz].

[24] Study on smoke-free environments and advertisement of tobacco and related products (studie týkající se nekuřáckého prostředí a reklamy na tabák a související výrobky), 2021.

už obsahující nikotin, nebo jsou bez nikotinu, a zahřívané tabákové výrobky); tabákové náhražky, které emitují kouř nebo aerosoly, a jakékoli jiné výrobky emitující kouř a/nebo aerosoly; výrobky uvolňující nikotin a výrobky, které napodobují používání výrobků uvolňujících nikotin. Předpokládá se, že bude rovněž posílena mezinárodní spolupráce, včetně spolupráce v oblasti výzkumu, na tématech, jichž se týká toto doporučení.

(24) Komise má v úmyslu vytvořit soubor preventivních nástrojů na podporu lepší ochrany zdraví dětí a mladých lidí v nejzranitelnějších a formativních letech jejich života, včetně zaměření na prevenci kouření a závislosti na nikotinu a řešení vzájemných vazeb mezi duševním a fyzickým zdravím a klíčovými zdravotními determinanty.

(25) Měly by být zohledněny „Pokyny týkající se ochrany proti expozici tabákovému kouři, vypracované pracovní skupinou svolanou v souladu s rozhodnutím druhé konference smluvních stran Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku“ uvedené v příloze. Členské státy by měly být vybízeny k tomu, aby opatření obsažená v uvedených pokynech rozšířily a šly nad jejich rámec.

(26) Toto doporučení pokrývá širší oblast působnosti než doporučení 2009/C 296/02 a nahrazuje ho, přičemž jeho cílem je lépe chránit lidi v Unii před nepřímým kouřem a nepřímými aerosoly, pozitivně přispět k cílům Evropského plánu boje proti rakovině souvisejícím s tabákem a přispět ke snížení prevalence a k denormalizaci kouření a používání nově se objevujících výrobků,

DOPORUČUJE ČLENSKÝM STÁTŮM, ABY:

1. Zajistily účinnou ochranu před expozicí tabákovému kouři ve vnitřních prostorách pracovišť, ve vnitřních prostorách veřejných míst a ve veřejné dopravě, jak je stanoveno v článku 8 Rámcové úmluvy Světové zdravotnická organizace (WHO) o kontrole tabáku a na základě Pokynů pro ochranu před expozicí tabákovému kouři v příloze, které byly přijaty druhou konferencí smluvních stran Rámcové úmluvy o kontrole tabáku.

2. Poskytovaly účinnou ochranu ve vnitřních prostorách pracovišť, ve vnitřních prostorách veřejných míst a ve veřejné dopravě před expozicí nepřímým emisím pocházejícím z používání nově se objevujících výrobků, které emitují kouř nebo aerosoly a mezi něž patří například zahřívané tabákové výrobky, elektronické cigarety, ať již obsahují nikotin, nebo jsou bez nikotinu, tabákové náhražky a jakékoli jiné výrobky emitující kouř a/nebo aerosoly.

3. Zajistily účinnou ochranu před expozicí nepřímému kouři a nepřímým aerosolům v určených venkovních rekreačních prostorách, zejména tam, kde se často mohou nacházet děti. Mezi ty by měla spadat veřejná hřiště, zábavní parky, plavecké bazény, zoologické zahrady a další podobné venkovní prostory.

4. Poskytovaly účinnou ochranu před nepřímým kouřem a nepřímými aerosoly v jakýchkoli venkovních nebo polovenkovních prostorách (např. částečně kryté, obezděné, oplocené nebo jinak vymezené prostory v blízkosti zařízení, včetně střešních teras, balkonů, portálů nebo atrií) spojených se zařízeními poskytujícími služby. Mezi tyto prostory by měly spadat venkovní prostory restaurací, barů, kaváren a venkovní prostory jiných podobných zařízení.

5. Zajistily účinnou ochranu před nepřímým kouřem a nepřímými aerosoly v jakémkoli venkovním nebo polootevřeném prostoru souvisejícím s veřejnou dopravou, včetně autobusových, tramvajových a vlakových zastávek a letišť.

6. Zajistily účinnou ochranu před nepřímým kouřem a nepřímými aerosoly v jakémkoli venkovním prostoru spojeném s pracovištěm.

7. Zajistily účinnou ochranu před nepřímým kouřem a nepřímými aerosoly v jakémkoli venkovním prostoru zařízení poskytujících zdravotní péči. Mezi ně by měly patřit nemocnice, kliniky, zdravotní střediska, pečovatelské domy a další podobná zařízení.

8. Zajistily účinnou ochranu před nepřímým kouřem a nepřímými aerosoly v jakémkoli venkovním prostoru zařízení, která poskytují vzdělávání a odbornou přípravu dětem a mladým lidem. Tyto prostory by měly zahrnovat předškolní zařízení péče o děti, základní a střední školy, instituce odborného vzdělávání a přípravy, univerzity, střediska pro mládež a další podobné prostory.

9. Zvážily, zda do doplňkových opatření, jimiž se bude předcházet užívání tabáku a nikotinu včetně závislosti na nich a která přispějí ke komplexnímu prostředí bez kouře a aerosolu, začlení další venkovní prostory, v nichž se může pravděpodobně scházet veřejnost, včetně dětí, nezletilých nebo zranitelných osob. Takové prostory by mohly mimo jiné zahrnovat venkovní prostory, v nichž jsou pořádány akce, jakož i auditoria a hlediště během veřejných akcí a prostory spojené s budovami otevřenými pro veřejnost, kterými bude pravděpodobně procházet velký počet návštěvníků (např. vchody do nákupních center, dvory budov otevřených veřejnosti).

10. Zvážily, zda do doplňkových opatření, jimiž se bude předcházet užívání tabáku a nikotinu včetně závislosti na nich a která přispějí ke komplexnímu prostředí bez kouře a aerosolu, začlení další oblasti, jako jsou například osobní auta, v nichž cestují děti, nezletilé nebo zranitelné osoby.

11. Vypracovaly a/nebo posílily politiky pro prostředí bez kouře a aerosolů, konkrétně:

    a) vypracovaly vnitrostátní strategie a programy k zajištění účinné ochrany před expozicí nepřímému kouři a nepřímým aerosolům;

    b) uplatňovaly a/nebo rozvíjely kampaně týkající se prevence a odvykání kouření, jakož i osvětové kampaně, jako jsou vzdělávací a informační kampaně s cílem zajistit dodržování opatření týkajících se prostředí bez kouře a aerosolů. Takové kampaně by rovněž mohly být součástí iniciativ zaměřených na snížení závislosti. Mohly by být založeny na iniciativách v oblasti prevence, které jsou součástí Evropského plánu boje proti rakovině, nebo je mohou doplňovat;

    c) zajistily, aby byly zavedeny vhodné struktury a mechanismy na podporu dodržování předpisů, a uplatňovaly a/nebo rozvíjely osvědčené postupy, které mohou zlepšit provádění a prosazování opatření týkajících se prostředí bez kouře a aerosolů.

12. Spolupracovaly na výměně osvědčených postupů v oblasti rozvoje nových nebo posilování stávajících politik, programů a strategií týkajících se prostředí bez kouře a aerosolů v zájmu zajištění jejich komplexního charakteru, jakož i v oblasti navrhování a pilotního testování ambiciózních a účinných přístupů vedoucích k dosažení prostředí bez kouře a aerosolů.

13. Úzce spolupracovaly mezi sebou i s Komisí na rozvoji soudržného rámce definic, referenčních úrovní a ukazatelů pro účinné provádění tohoto doporučení a monitorovaly, hodnotily a aktualizovaly svá opatření tam, kde je to v daném případě relevantní.

14. Podávaly Komisi, konkrétně odborné skupině pro veřejné zdraví a odborné skupině pro politiku v oblasti tabáku, zprávy o provádění a pokroku v provádění přijatých opatření nejprve tři roky po přijetí tohoto doporučení a poté každých pět let.

Tímto doporučením se nahrazuje doporučení 2009/C 296/02.

Ve Štrasburku dne

Za Radu
předseda/předsedkyně